

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.014.04.2019

Milena Brzoza-Gołaszewska
Przewodnicząca Zarządu Stowarzyszenia
Centrum Inicjatyw Obywatelskich Ziemi Łowickiej
99-400 Łowicz, ul. Świętojańska 1/3

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/042 – Realizacja zadań zleconych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Obywatelskich Ziemi Łowickiej, 99-400 Łowicz, ul. Świętojańska 1/3 (dalej: Stowarzyszenie)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Milena Brzoza-Gołaszewska, Przewodnicząca Zarządu Stowarzyszenia, od dnia 13 stycznia 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonanie dotowanych zadań i uzyskanie zakładanych efektów 2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków
Okres objęty kontrolą	Od początku 2017 r. do połowy 2019 r. oraz okres wcześniejszy, jeżeli obejmował on udział w projekcie lub otrzymanie środków, których rozliczenie nastąpiło w terminie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Ewelina Dębowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/164/2019 z dnia 26 lipca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-12)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2019 Stowarzyszenie zrealizowało zadania zlecone przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON) przewidziane w trzech umowach objętych kontrolą NIK. Zakładane cele, wyrażone wskaźnikami nakładu, produktu i rezultatu, zostały osiągnięte i obejmowały zwiększenie samodzielności beneficjentów poprzez usprawnienie funkcji poznawczych, emocjonalnych, społecznych, neuromotorycznych, komunikowania się i samoobsługi. W Stowarzyszeniu prawidłowo dokumentowano działania obejmujące poszczególne formy pomocy i wsparcia dla uczestników projektów.

Stowarzyszenie prawidłowo sfinansowało i rozliczyło koszty kwalifikowalne w ramach kontrolowanych projektów, a także wniosło wymagany wkład własny. Sprawozdania z realizacji projektów sporządzone zostały na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonanie dotowanych projektów i uzyskanie zakładanych efektów

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie Stowarzyszenie zawarło trzy nw. umowy z PFRON o zlecenie realizacji zadań na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁴, w ramach drugiego kierunku pomocy⁵ (KP-2) – zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych:

- nr ZZO/000142/05/D z dnia 9 czerwca 2016 r.⁶ („Wielospecjalistyczna rehabilitacja dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych 2”), budżet projektu (dalej: projekt nr 1) określono na 1.386.939,80 zł, kwota dofinansowania wyniosła 1.246.213,80 zł (89,9%), a termin realizacji obejmował dwa okresy: od 1.04.2016 r. do 31.03.2017 r. i od 1.04.2017 r. do 31.03.2018 r.⁷;
- nr ZZO/000157/05/D z dnia 28 kwietnia 2017 r.⁸ („Wieloprofilowe wsparcie dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością kluczem do samodzielności”), budżet projektu (dalej: projekt nr 2) określono na 946.640 zł, kwota dofinansowania wyniosła 883.280 zł (93,3%), a termin realizacji obejmował dwa okresy: od 1.04.2017 r. do 31.03.2018 r. i od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r.⁹;

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.

⁵ Kierunki pomocy określone zostały w Zasadach wspierania realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zleczanych organizacjom pozarządowym przez PFRON, opublikowanych na stronie internetowej PFRON: <https://www.pfron.org.pl/organizacje-pozarzadowe/projekty-i-konkursy-dla-organizacji-pozarzadowych/zadania-zlecane-konkurs/samodzielni-i-skuteczni-konkurs-42017/zasady-wspierania-realizacji-zadan-z-zakresu-rehabilitacji-zawodowej-i-spoecznej-osob-niepelnosprawnych-zleczanych-organizacjom-pozarzadowym-przez-pfron/>

⁶ Zmieniona aneksem nr 1 z dnia 28.04.2017 r.

⁷ Budżet projektu w pierwszym i drugim okresie finansowania wyniósł odpowiednio: 615.475,80 zł i 771.464 zł, a kwota dofinansowania PFRON 553.132,80 zł (89,87%) i 693.081 zł (89,84%).

⁸ Zmieniona aneksem nr 1 z dnia 24.04.2018 r.

⁹ Budżet projektu w każdym okresie wyniósł 473.320 zł, a kwota dofinansowania PFRON 441.640 zł.

- nr ZZO/000181/05/D z dnia 21 grudnia 2017 r. („Wielospecjalistyczna rehabilitacja dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych 3”), budżet projektu (dalej: projekt nr 3) określono na 770.592 zł, kwota dofinansowania wyniosła 730.992 zł (94,9%), a termin realizacji projektu od 1.01.2018 r. do 31.03.2019 r.

Wszystkie realizowane projekty obejmowały prowadzenie rehabilitacji ciągłej (w placówce Stowarzyszenia) w celu zwiększenia samodzielności dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych poprzez usprawnianie funkcji poznawczych, emocjonalnych, społecznych, neuromotorycznych, komunikowania się i samoobsługi oraz dobór pomocy ortopedycznych i komunikacyjnych. Projekty obejmowały wsparcie beneficjentów w następujących formach: fizjoterapia, terapia NDT-Bobath i integracji sensorycznej, terapia metodą Weronika Sherborne, neuroterapia metodą RSA i EEG Biofeedback, dogoterapia, hipoterapia, terapia zajęciowa, zajęcia pedagogiczne, terapia logopedyczna, muzykoterapia oraz szkoła rąk.

(akta kontroli str. 39, 61-109, 147-180, 257-285, 320-342, 414-445)

Stowarzyszenie zrealizowało zakres rzeczowy objętych kontrolą projektów. Liczba uczestników wyniosła:

- w projekcie nr 1 – 59 i 63 - odpowiednio w pierwszych i drugim okresie realizacji projektu,
- w projekcie nr 2 – po 30 w pierwszym i drugim okresie realizacji projektu,
- w projekcie nr 3 – 53.

Liczbę tę były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach z realizacji umów oraz w załącznikach do umów na realizację projektów i możliwe do zweryfikowania w oparciu o rejestr beneficjentów i miesięczne listy obecności prowadzone przez Stowarzyszenie.

Na listach beneficjentów końcowych znalazły się:

- odpowiednio: dwie i cztery te same osoby w projektach nr 1 i nr 2 w pierwszych i drugich okresach realizacji tych projektów,
- 47 tych samych osób w projektach nr 1 w drugim okresie realizacji i nr 3 w pierwszym okresie realizacji projektu,
- cztery te same osoby w projektach nr 2 i nr 3 w pierwszych okresach realizacji projektów.

W żadnej z ww. sytuacji beneficjenci nie korzystali w tym samym okresie z form wsparcia w ramach więcej niż jednego projektu.

(akta kontroli str. 40-43, 44, 56-57, 141-142, 252-253, 316-317, 409-410, 507-518)

W związku z realizacją badanych projektów wynagrodzenia, na podstawie zawartych umów zlecenia, otrzymywali:

- koordynator projektu – łącznie 96.600 zł (odpowiednio: 31.800 zł, 31.200 zł i 33.600 zł),
- księgowa projektu – łącznie 68.100 zł (odpowiednio: 20.100 zł, 24.000 zł i 24.000 zł),
- obsługa EGW – łącznie 64.680 zł (odpowiednio: 19.320 zł, 20.160 zł i 25.200 zł),
- osoba sprzątająca – łącznie 56.400 zł (odpowiednio: 21.600 zł, 18.000 zł i 16.800 zł),
- rehabilitanci i terapeuci¹⁰ – łącznie 2.280.916 zł (odpowiednio: 1.052.464 zł, 690.360 zł i 538.092 zł).

(akta kontroli str. 58-60, 143-146, 254-256, 318-319, 411-413)

¹⁰ W badanych projektach terapię/zajęcia z beneficjentami realizowało odpowiednio: 23, 15 i 16 rehabilitantów/terapeutów.

Wysokość przyznanych środków PFRON była niższa od wnioskowanej w projekcie nr 1 o 155.944,20 zł w pierwszym okresie finansowania, w którym obniżono również wysokość wkładu własnego o 14.265 zł oraz o 600 zł w drugim okresie finansowania. W pierwszym okresie zmniejszono zakres realizowanego wsparcia na rzecz beneficjentów łącznie o 457 godzin, zaś w drugim okresie za zawyżone zostały uznane koszty wskazane we wniosku związane z zakupem materiałów biurowych i środków BHP. Zmieniono również wartość wskaźników zmniejszając wskaźnik nakładu¹¹ i rezultatu¹² odpowiednio o 10,25 i 60¹³ pkt i zwiększając wskaźnik produktu¹⁴ o 10,37 pkt w pierwszym okresie realizacji projektu oraz zmniejszając wskaźnik nakładu o 0,04 pkt w drugim okresie realizacji projektu.

(akta kontroli str. 56-57, 141-142)

Kwota przyznana Stowarzyszeniu na pierwszy okres realizacji projektu nr 3 była niższa od wnioskowanej o 2.000 zł. Za zawyżone zostały uznane wskazane we wniosku koszty materiałów biurowych. Jednocześnie wskaźnik nakładu został obniżony o 0,17 pkt.

(akta kontroli str. 409-410)

Kwoty przyznane Stowarzyszeniu na realizację projektu nr 2 były zgodne z wynikającymi ze złożonych przez nie wniosków na pierwszy i drugi okres finansowania.

(akta kontroli str. 252-253, 316-317)

Realizację poszczególnych działań w ramach każdego z projektów dokumentowano Indywidualnymi Planami Działań (dalej: IPD) prowadzonymi w formie papierowej przez rehabilitantów/terapeutów i zatwierdzanych przez 3-osobową „komisję orzekającą” składającą się z fizjoterapeuty, logopedy i terapeuty zajęciowego. Formy pomocy i wsparcia były dostosowane do potrzeb beneficjentów, co miało odzwierciedlenie w IPD. Uczestnicy lub ich rodzice/opiekunowie potwierdzali udział w poszczególnych zajęciach podpisem na miesięcznych listach obecności, które zatwierdzał koordynator projektu.

(akta kontroli str. 507-518)

Zaplanowane w projektach zadania zostały wykonane. Wszystkie formy wsparcia przewidziane w umowach o zlecenie realizacji projektów zrealizowano zgodnie z zaplanowaną liczbą godzin. Łącznie zaplanowano i zrealizowano odpowiednio: 25.241 godzin w projekcie nr 1 (w tym 11.141 godzin w pierwszym okresie i 14.100¹⁵ godzin w drugim okresie finansowania), 18.480 godzin w projekcie nr 2 (po 9.240¹⁶ godzin w obu okresach finansowania) oraz 12.276¹⁷ godzin w projekcie nr 3. W trakcie ich realizacji, w związku z odejściem części beneficjentów¹⁸ (po jednej osobie w projektach nr 1 i nr 3 oraz czterech osób w projekcie nr 2), każdorazowo

¹¹ Iloraz kwoty dofinansowania oraz liczby godzin udzielonego wsparcia.

¹² Liczba beneficjentów końcowych, którzy rozwinęli kompetencje lub nabyli umiejętności określone dla nich indywidualnie jako cel działań rehabilitacyjnych w IPD.

¹³ Zgodnie z wytycznymi PFRON, wskaźnik rezultatu w pierwszym okresie finansowania ustalono na zero, gdyż założeniem Stowarzyszenia było, że wszyscy beneficjenci będą brali udział w projektach przez okres 2 lat, tj. realizacja wskaźnika rezultatu miała być oceniana pod koniec drugiego okresu finansowania.

¹⁴ Średnia liczba godzin wsparcia udzielonego jednemu beneficjentowi końcowemu.

¹⁵ W tym: 13.980 godzin pracy z beneficjentami i 120 godzin przeznaczonych na przygotowanie psa do zajęć dogoterapii.

¹⁶ W tym w każdym okresie finansowania: po 8.400 godzin pracy z beneficjentami i po 840 godzin na przygotowanie materiałów do zajęć i innej dokumentacji związanej z prowadzeniem zajęć.

¹⁷ W tym: 11.460 godzin pracy z beneficjentami i 816 godzin na przygotowanie materiałów do zajęć i innej dokumentacji związanej z prowadzeniem zajęć.

¹⁸ Odejścia spowodowane były utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności, zmniejszeniem deficytów bądź zmianami warunków edukacji dziecka.

przyjmowano nowe osoby, przekazując na ich rzecz niewykorzystane godziny rehabilitacji¹⁹.

(akta kontroli str. 40-41, 56-57, 141-142, 252-253, 316-317, 409-410)

Stowarzyszenie publikowało na swojej stronie internetowej informacje o każdym z projektów, w tym o współfinansowaniu ze środków PFRON, terminach realizacji, warunkach rekrutacji, realizowanych formach wsparcia i harmonogramie poszczególnych działań oraz ewentualnych aktualnościach dotyczących realizowanych projektów.

(akta kontroli str. 30-38)

1.2. Dla poszczególnych okresów finansowania projektów uzyskano następujące wskaźniki ewaluacji w stosunku do zaplanowanych²⁰:

1) dla projektu nr 1²¹:

- wskaźnik nakładu: 49,08 (49,65) i 49,36 (49,58);
- wskaźnik produktu: 188,83 (188,83) i 221,9 (221,9);
- wskaźnik rezultatu: 0 (0) i 62 (55);

2) dla projektu nr 2²²:

- wskaźnik nakładu: 51,69 (52,58) i 51,54 (52,58);
- wskaźnik produktu: 280 (280) i 280 (280);
- wskaźnik rezultatu: 0 (0) i 30 (25);

3) dla projektu nr 3:

- wskaźnik nakładu: 63,45 (63,79);
- wskaźnik produktu: 216,23 (216,23);
- wskaźnik rezultatu: 0 (0).

(akta kontroli str. 56-57, 141-142, 252-253, 316-317, 409-410)

Jak wyjaśnił Koordynator projektu, obniżenie w projekcie nr 1 wskaźnika nakładu na drugi okres finansowania w stosunku do pierwszego z 49,65 do 49,58 spowodowane było tym, iż wzrost wnioskowanej kwoty dofinansowania projektu ze środków PFRON w drugim okresie realizacji był procentowo mniejszy niż wzrost ilości godzin udzielonego wsparcia wszystkim beneficjentom końcowym. W drugim okresie realizacji wnioskowana kwota dofinansowania wzrosła o 25,41%, zaś liczba godzin udzielonego wsparcia o 25,48%. Zaś podwyższenie wskaźnika produktu wynikało z faktu, iż w drugim okresie finansowania wzrosła zaplanowana liczba beneficjentów końcowych z 59 do 63 oraz intensywność wsparcia poprzez zwiększenie ilości godzin udzielonego wsparcia na statystycznego beneficjenta końcowego. Koordynator projektu wskazał, iż zmniejszenie wskaźnika nakładu miało pozytywny wpływ na realizację projektu, ponieważ w rzeczywistości skutkowało zmniejszeniem średnich kosztów udzielonego wsparcia i zwiększeniem ilości godzin udzielonego wsparcia.

(akta kontroli str. 556-557)

W wyniku realizacji projektów osiągnięto następujące rezultaty:

- w projekcie nr 1, w pierwszym okresie jego trwania, ze wsparcia skorzystało 59 osób. Spośród 64 beneficjentów drugiego okresu, 53 stanowiły osoby, które kontynuowały udział w projekcie. Łącznie ze wsparcia skorzystało 70 osób;

¹⁹ Stowarzyszenie każdorazowo wykazywało ten fakt w sprawozdaniach częściowych i końcowych przedłożonych PFRON, podając dane osobowe beneficjentów, zaś na bieżąco zmiany te były widoczne w systemie EGW, w którym Stowarzyszenie zobowiązane było w ciągu 30 dni wprowadzić każde udzielone beneficjentom końcowym w danym miesiącu wsparcie.

²⁰ Wartości planowane wskazano w nawiasach.

²¹ Dotyczy pierwszego i drugiego okresu finansowania.

²² J.w.

- w projekcie nr 2, w pierwszym okresie jego trwania, ze wsparcia skorzystało 30 osób. Spośród 34 beneficjentów drugiego okresu, 21 stanowiły osoby, które kontynuowały udział w projekcie. Łącznie ze wsparcia skorzystały 43 osoby;
- w projekcie nr 3 ze wsparcia skorzystały łącznie (zgodnie z założeniami) 54 osoby.

(akta kontroli str. 44)

Sprawozdania końcowe z realizacji wszystkich projektów zostały zaakceptowane przez PFRON.

(akta kontroli str. 126-127, 200-201, 302-303, 359-360, 464-465)

We wnioskach o zlecenie realizacji zadań przez PFRON²³ Stowarzyszenie wskazało, że projektami będą objęte osoby z niepełnosprawnością, w szczególności dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, miopatią nitkowatą, przepukliną oponowo-rdzeniową, karłowatością i łamliwością kości, po udarach i zapaleniu mózgu oraz z zespołami Downa, Pradera Willego, Moebiusa, Aspergera. Zaburzeniom ruchu i postawy w obrębie narządu ruchu, w tym porażeniom, niedowładom, zaburzeniom napięcia mięśniowego współtowarzyszyły zaburzenia mowy, wzroku, słuchu, upośledzenie umysłowe, padaczka, zaburzenia zachowania, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, lateralizacji, schematu własnego ciała, koncentracji uwagi oraz analizy i syntezy wzrokowej i słuchowej. Ze względu na tak duże uszkodzenia centralnego układu nerwowego i towarzyszące temu deficyty osoby niepełnosprawne często nie miały szans na normalne uczestnictwo w życiu społecznym, dlatego celem Stowarzyszenia było objęcie ich wczesną, stałą, systematyczną i długotrwałą opieką terapeutyczno-rehabilitacyjno-edukacyjną, co dawało szansę na podniesieniu ich poziomu rozwoju psychoruchowego i funkcjonalnego oraz zwiększenie integracji społecznej i możliwości kontaktów interpersonalnych. Formy wsparcia miały zostać ustalone na podstawie aktualnych orzeczeń o niepełnosprawności, wywiadu chorobowego i oceny psychomotorycznej przeprowadzonej przez 3-osobową „komisję orzekającą” składającą się z fizjoterapeuty, logopedy i terapeuty zajęciowego i dobrane indywidualnie do aktualnych potrzeb i możliwości beneficjenta.

(akta kontroli str. 61-109, 147-180, 257-285, 320-342, 414-445)

Z analizy losowo wybranych 112²⁴ IPD oraz kart rekrutacyjnych beneficjentów²⁵ wynika, że zawierały one dane o stanie beneficjenta (wywiad chorobowy i diagnozę funkcjonalną ze wskazaniem mocnych i słabych stron), wybór form wsparcia i metod terapii, pożądaną i alternatywną cel terapii, ocenę efektów działań terapeutycznych po około sześciu miesiącach (w tym weryfikację stopnia osiągniętego celu i zalecenia dotyczące dalszego wsparcia terapeutycznego), ocenę rozwoju psychofizycznego²⁶ oraz ocenę wskaźnika rezultatu²⁷.

(akta kontroli str. 507-518)

²³ Stanowiących załączniki do umów i aneksów opisywanych pkt. 1.1 wystąpienia pokontrolnego.

²⁴ Badaniem objęto: 44 IPD sporządzone dla 14 beneficjentów z projektu nr 1, 28 IPD dla 8 beneficjentów z projektu nr 2 oraz 40 IPD dla 14 beneficjentów z projektu nr 3.

²⁵ Wszyscy beneficjenci przedstawili Stowarzyszeniu aktualne orzeczenia o niepełnosprawności.

²⁶ Ocena obejmowała: ocenę postawy, motoryki dużej, koordynacji i równowagi w pozycji siedzącej, stojącej (ocenę chodu lub czworakowania, pełzania i pokonywania przeszkód); ocenę motoryki małej, grafomotoryki, koordynacji oko-ręka; ocenę mowy werbalnej i niewerbalnej; ocenę umiejętności matematyczno-logicznych, czytania i pisanie; ocenę umiejętności samoobsługi; ocenę utraty funkcji i jej wpływ na jakość życia.

²⁷ Ocena negatywna lub pozytywna, przy czym ocena pozytywna odnosiła się również do niepogorszenia się stanu beneficjenta.

Pracownicy merytoryczni realizujący zajęcia z beneficjentami posiadali wymagane kwalifikacje wskazane we wnioskach²⁸.

(akta kontroli str. 519-521)

Stowarzyszenie nie sprawdzało osiąganych wyników projektów poprzez testy, ankiety lub inne metody ewaluacji. W ocenie Koordynatora projektów nie było potrzeby prowadzenia dodatkowej formy ewaluacji poprzez stosowanie innych niż zaplanowane i zrealizowane w projektach rozliczonych przez PFRON form sprawdzenia rezultatów realizowanych działań, tj. oceny realizacji wskaźników nakładu, produktu i rezultatu. W sporządzanych oddzielnie dla każdej formy wsparcia IPD, aktualizowanych po około sześciu miesiącach stosowania danej formy, dokładnie odnotowywano szczegółowe działania i postępy dokonywane przez poszczególnych beneficjentów. Ponadto wykonanie zaplanowanych rezultatów oceniano na podstawie list obecności beneficjentów oraz zbieranych na bieżąco informacji od uczestników projektu i/lub ich rodziców/opiekunów.

(akta kontroli str. 558-559)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2017-2019 Stowarzyszenie zrealizowało zadania zlecone przez PFRON przewidziane w trzech zawartych umowach. Zakładane cele, wyrażone wskaźnikami nakładu, produktu i rezultatu, zostały osiągnięte, a jakość efektów potwierdzana przez terapeutów obejmowała zwiększenie poziomu samodzielności, związane w szczególności z poprawą ruchomości, samoobsługi i usprawnieniem szeregu funkcji społeczno-poznawczo-komunikacyjnych. Działania obejmujące poszczególne formy pomocy i wsparcia dla uczestników projektów były prawidłowo dokumentowane.

OBSZAR

2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków

Opis stanu
faktycznego

2.1. W księgach pomocniczych Stowarzyszenia²⁹ wyodrębniono analityczne konta księgowe, na których były ewidencjonowane koszty ponoszone w trakcie realizacji poszczególnych projektów.

Kwoty podane w sprawozdaniach końcowych z realizacji wszystkich projektów były zgodne z zapisami właściwych kont analitycznych za okresy objęte rozliczeniami.

(akta kontroli str. 110-125, 181-199, 215-251, 286-301, 343-358, 373-408, 446-463, 479-506)

Analiza losowo wybranych 35 dowodów księgowych o łącznej wartości 159.654,15 zł, spośród których 10 (na kwotę 61.478 zł) dotyczyło osób fizycznych, wykazała że spełniały one warunki określone w art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰. Każdy z dowodów był również opatrzony na odwrocie pieczęcią Stowarzyszenia i zawierał opis (sporządzony w sposób trwały) odnośnie pochodzenia wydatkowanych środków i przeznaczenia usług. Dowody były opatrzone klauzulami wskazującymi na: źródła finansowania projektów (wraz z wysokością środków), nr umowy z PFRON i nazwę realizowanego projektu, a także potwierdzającymi ich sprawdzenie pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 522-526)

²⁸ Kwalifikacje oceniono na podstawie próby 10 spośród 29 wszystkich pracowników merytorycznych zaangażowanych we wszystkie trzy projekty.

²⁹ Prowadzonych odrębnie dla każdego projektu.

³⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

2.2. Zadania objęte kontrolą nie były dotowane ze środków PFRON przekazywanych z innych źródeł.

(akta kontroli str. 61-109, 147-180, 257-285, 320-342, 414-445, 527-538)

W projekcie nr 1 kwota wkładu własnego dla pierwszego okresu finansowania wyniosła 62.343 zł, zaś dla drugiego 78.383 zł. W pierwszym okresie wkład własny pokryty został w części w postaci finansowej ze źródeł niepublicznych, tj. z 1% podatków i darowizn od osób fizycznych (25.155 zł), zaś w pozostałej części (37.188 zł) w postaci niefinansowego wkładu osobowego, tj. pracy wolontariuszy. W drugim okresie finansowania całość wkładu własnego została wniesiona w postaci pracy wolontariuszy.

W projektach nr 2 i 3 wkład własny został wniesiony w postaci pracy wolontariuszy i określony na kwoty odpowiednio: po 31.680 zł w projekcie nr 2 dla każdego z okresów finansowania oraz 39.600 zł w projekcie nr 3 dla pierwszego okresu finansowania. Stawki, według których wyliczano wartość świadczenia wolontariuszy, były tożsame ze stawkami określonymi dla personelu zatrudnionego w projektach i realizującego tego samego rodzaju zadania/zajęcia na podstawie umów zlecenia.

Wolontariuszy rozliczano na podstawie imiennych kart pracy potwierdzających datę wykonywania pracy (dzień i miesiąc), rodzaj wykonywanej pracy (szczegółowy opis wykonanych czynności) oraz ilość godzin pracy każdego dnia. Każdy dzienny opis wykonanych czynności oraz ilość godzin potwierdzony był podpisem wolontariusza i koordynatora projektu. Wolontariusze zrealizowali pracę zgodnie z umowami pracy wolontarystycznej – porozumieniami o współpracy zawartymi zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³¹.

(akta kontroli str. 539-544)

Stowarzyszenie nie pobierało opłat od uczestników i nie uzyskiwało przychodów w związku z realizacją projektów. Nie prowadziło również działalności odpłatnej kwalifikującej się jako działalność gospodarcza.

(akta kontroli str. 17-26, 27)

2.3. Stowarzyszenie prawidłowo rozliczyło koszty kwalifikowalne projektów³², które obejmowały:

- koszty osobowe personelu administracyjnego – koordynatora, obsługi księgowej³³, obsługi systemu EGW oraz osoby sprzątającej,
- koszty osobowe personelu merytorycznego – rehabilitantów, terapeutów, pedagogów, logopedów,
- koszty związane z udziałem uczestników projektu, w tym zakup materiałów niezbędnych do bieżącej pracy personelu merytorycznego,
- koszty funkcjonowania Stowarzyszenia (niepodlegające ewidencji majątku trwałego) – koszty administrowania związane z utrzymaniem nieruchomości, materiałów biurowych, materiałów BHP,
- nakłady na nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wyposażenia,
- inne koszty związane z realizacją projektu: koszty audytu zewnętrznego oraz zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

Koszty pośrednie projektu były rozliczane wyłącznie na podstawie dowodów księgowych potwierdzających ich poniesienie.

³¹ Dz.U. z 2019 r., poz. 688 ze zm.

³² Stwierdzono na podstawie analizy losowo wybranych 35 dowodów księgowych.

³³ Oprócz projektu nr 3, w którym obsługę księgową powierzono podmiotowi zewnętrznemu wyłonionemu w trybie konkurencyjnym.

Wszystkie koszty zostały poniesione zgodnie z zaplanowanymi budżetami projektów. Stowarzyszenie wykorzystało środki z PFRON w łącznej kwocie 2.830.176,79 zł, w tym w kolejnych okresach finansowania poszczególnych projektów:

- nr 1 – 546.750,43 zł (89,8%) i 689.999,48 zł (89,8%);
- nr 2 – 434.168,55 zł (93,2%) i 432.096,63 zł (93,2%);
- nr 3 – 727.161,70 zł (94,8%).

Niewykorzystane środki w łącznej wysokości 29.511,01 zł zostały zwrócone na konto PFRON.

(akta kontroli str. 56-60, 141-146, 252-256, 316-319, 409-413, 522-526)

W każdym z projektów przeprowadzano audyt zewnętrzny³⁴, który miał na celu weryfikację kwalifikowalności poniesionych kosztów i sposobu ich dokumentowania, oraz potwierdzenie, że projekt realizowany był zgodnie z przepisami prawa, wnioskiem i umową.

(akta kontroli str. 128-140, 202-214, 304-315, 361-372, 466-478)

2.4. W żadnym z badanych projektów nie zaistniały przesłanki zobowiązujące Stowarzyszenie do stosowania zasady konkurencyjności³⁵, tj. łączna wartość żadnego z zamówień nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 tys. euro netto. Stowarzyszenie zatrudniło na podstawie umów zlecenia nowych specjalistów³⁶ realizujących zajęcia z osobami niepełnosprawnymi (czterech³⁷ w projekcie nr 1 i jednego³⁸ w projekcie nr 2). W żadnym przypadku suma wynagrodzeń specjalistów realizujących tego samego rodzaju zajęcia w tym samym czasie nie przekraczała równowartości 14 tys. euro. W pozostałych przypadkach zajęcia realizował personel projektu, z którym Stowarzyszenie współpracowało w sposób ciągły lub powtarzalny w okresie dłuższym niż rok przed złożeniem wniosku.

(akta kontroli str. 119-125, 182-190, 295-301, 352-358, 550-552)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Stowarzyszenie prawidłowo sfinansowało i rozliczyło koszty kwalifikowalne w ramach kontrolowanych projektów, a także wniosło wymagany wkład własny. Sprawozdania z realizacji projektów zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje żadnych uwag i wniosków.

³⁴ Audyty przeprowadzono: w marcu 2017 r. w projekcie nr 1; w marcu 2018 r. w projektach nr 1 i nr 2 oraz w marcu 2019 r. w projektach nr 2 i nr 3.

³⁵ Zgodnie z rozdziałem VIII Wytucznych w zakresie kwalifikowalności kosztów stanowiących Załącznik nr 8 do Zasad wspierania realizacji zadań.

³⁶ Dotyczy specjalistów, z którymi Stowarzyszenie nie współpracowało w sposób ciągły lub powtarzalny, co najmniej jednego roku przed złożeniem wniosku o zlecenie realizacji projektu.

³⁷ Pedagog, terapeutę zajęciowego i dwóch fizjoterapeutów.

³⁸ Fizjoterapeutę.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 30 września 2019 r.

Kontroler
Ewelina Dębowska
inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

.....
podpis

